

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ 2022

Β΄ ΦΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Σάββατο 7 Μαΐου 2022

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Υπέρ Μαντιθέου § 12-13

[12] Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἑτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

[13] Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατελεγμένος ἵππεύειν ἐπειδὴ πάντα ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

B1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος αρνείται ότι ήταν φιλόδικος όπως οι υπόλοιποι Αθηναίοι.
2. Ο Μαντίθεος αναφέρεται στη συμμαχία Σπαρτιατών και Θηβαίων με αφορμή τη μάχη στην Αλίαρτο.
3. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Μαντίθεος ο Ορθόβουλος, ως φύλαρχος, κρατούσε τον κατάλογο των ιππέων.
4. Ο Μαντίθεος αναφέρει ότι κάποιοι Αθηναίοι κατατάχθηκαν στο ιππικό σε αντίθεση με τον σχετικό νόμο.
5. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι θα ήταν πιο ασφαλής εάν υπηρετούσε στο πεζικό και γι' αυτό ζήτησε από τον Ορθόβουλο να τον τοποθετήσει εκεί.

Μονάδες 10

- B2.** Να απαντήσετε τις ερωτήσεις:
- α.** «...καίτοι έτέρους όρᾶτε πολλάκις εις τοιούτους άγῶνας καθεστηκότας»: Σε τι ακριβώς αναφέρεται ο Μαντίθεος με τη φράση «εις τοιούτους άγῶνας»; Να σχολιάσετε. (μονάδες 5)
- β.** «έτέρων άναβάντων επί τούς ἵππους άδοκιμάστων παρά τόν νόμον»: Τι εννοεί ο Μαντίθεος με τη χρήση του όρου «άδοκιμάστων»; Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την διαδικασία. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

- B3.** Με αφορμή τα γεγονότα στην Αλίαρτο ο Μαντίθεος αναδεικνύει το ήθος του μέσα από αντιθέσεις. Αφού τις επισημάνετε αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου, να περιγράψετε το ήθος του.

Μονάδες 10

- B4.** Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα δύο κείμενα (πρωτότυπο – μεταφρασμένο) να συγκρίνετε τη συμπεριφορά του Αλκιβιάδη με εκείνη του Μαντίθεου με αφορμή τα γεγονότα στην Αλίαρτο.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατά Άλκιβιάδου λιποταξίου §§9-11

Ο Αλκιβιάδης, γιος του ομώνυμου γνωστού πολιτικού και της Ιππαρέτης, κατηγορείται στον λόγο αυτό ότι, ενώ κατατάχθηκε το 395/4 π.Χ. για να πολεμήσει ως οπλίτης στην Αλίαρτο της Βοιωτίας, λόγω της δειλίας του μεταπήδησε στο σώμα των ιππέων, χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

Αυτός λοιπόν (ο Αλκιβιάδης) σε τέτοιο σημείο φαυλότητος έφθασε, και τόσο σας περιφρόνησε, και τόσο τους εχθρούς φοβήθηκε, και τόσο πεθύμησε να καταταχθεί στο ιππικό, και τόσο τους νόμους παρέβλεψε, ώστε ουδόλως έλαβε υπ' όψιν του τις συνέπειες της παραβάσεως των νόμων και τις δίκες, αλλά προτίμησε και τα πολιτικά του δικαιώματα να χάσει, και η περιουσία του να δημευθεί, και ένοχος να θεωρηθεί όλων των υπό των νόμων απειλουμένων τιμωριών μάλλον παρά να καταταχθεί με τους οπλίτες και να ονομάζεται οπλίτης. Και άλλοι μιν, ενώ ουδέποτε είχαν υπηρετήσει ως οπλίτες, ενώ άλλοτε υπηρετούσαν ως ιππείς, και είχαν προξενήσει μεγάλες βλάβες στους εχθρούς, δεν τόλμησαν να ανέλθουν εις τους ίππους, διότι φοβούνται σάς (τους δικαστές) και τον νόμο· διότι σκέπτονταν ότι δεν θα καταστραφεί η πόλις, αλλ' ότι θα σωθεί, και θα γίνει μεγάλη, και θα τιμωρήσει τους αδικούντες. Ο Αλκιβιάδης τόλμησε να ανέλθει στον ίππο (να καταταχθεί στο ιππικό), ενώ δεν διέκειτο ευνοϊκώς προς τον λαό, ενώ δεν είχε πρότερον υπηρετήσει ως ιππέας, ενώ ούτε και τώρα γνωρίζει να ιππεύει, ενώ δεν είχε εξετασθεί (από τους αρμόδιους άρχοντες), σκεπτόμενος ότι δεν θα δυνηθεί η πόλη να τιμωρήσει τους αδικούντες.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική

Μονάδες 10

- B5.** Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημα της.

Α	Β
1. Ο ιδανικός ήρωας έπρεπε να διαπρέπει με τον λόγο στην αγορά όπως	α. με τα ανδραγαθήματα στον πόλεμο. β. με την πλούσια κοινωνική του ζωή.
2. Η ρητορική ως «πειθοῦς δημιουργός», ως τεχνική δηλαδή που έχει στόχο να πείσει,	α. ενδιαφέρεται να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά. β. δεν ενδιαφέρεται να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά.
3. Ο Ισοκράτης υπερασπίζοντας τη Ρητορική του Σχολή τονίζει	α. τη δικαστική αξία της διδασκαλίας της ρητορικής. β. την παιδευτική αξία της διδασκαλίας της ρητορικής.
4. Σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικών λόγων θεωρείται	α. ο Δημοσθένης. β. ο Ισοκράτης.
5. Η πειστικότητα του ρήτορα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό	α. από την εντύπωση που θα προξενήσει στο ακροατήριο ο ίδιος ως προσωπικότητα. β. από την εντύπωση που θα προξενήσει στο ακροατήριο ο ίδιος ως πρότυπο πολιτικού.

Μονάδες 10

B6. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο ομόρριζο (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

1. δύναιτο: Έχεις πυρετό, γι' αυτό νιώθεις
2. καθεστηκότας: Η έχει γίνει δυστυχώς ανυπόφορη!
3. σκέψασθε: Τι σε προβληματίζει; Δείχνεις
4. έωρων: Ο αετός έχει πολύ δυνατή
5. ἔφην: Απαγορεύονται οι τσιγάρων στην τηλεόραση.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Κύρου Παιδεία §§1.2.6-1.2.6-7

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1910, ανατ. 1970)

Στο έργο αυτό ο Ξενοφών αναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσών Κύρου του Β΄ του Μεγάλου. Αφού εξέφρασε τον θαυμασμό του στο εισαγωγικό κεφάλαιο, ο Ξενοφών ανέτρεξε στα πρώτα χρόνια της ζωής του Κύρου. Έτσι του δόθηκε η ευκαιρία να περιγράψει το εκπαιδευτικό σύστημα των Περσών.

Οί μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται ὥσπερ παρ' ἡμῖν ὅτι γράμματα μαθησόμενοι. Οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. Γίνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός. Οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. Κολάζουσι δὲ καὶ ὄν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι. Δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οἷ ἔνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας, καὶ ὄν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. Οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. Ἐπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἢ ἀναισχυντίᾳ· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμῶν.

καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός: καὶ ἄλλα που εἶναι φυσικό να συμβαίνουν

ἔγκλημα= αδίκημα

ἐγκαλῶν= κατηγορος, μηνυτής

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

G1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν δὴ παῖδες ... ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι».

Μονάδες 20

G2. Για ποιον λόγο οι άρχοντες των Περσών τιμωροῦν την αχαριστία;

Μονάδες 10

G3. α. ἀνδράσιν, κλοπῆς, ἐγκλήματος, πατρίδα, ἡγεμῶν. Να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

διάγουσι: τον ίδιο τύπο στον παρατατικό

λέγουσιν: το ίδιο πρόσωπο, στην ίδια φωνή, στην ευκτική του αορίστου β΄

έγκαλοῦντα: το γ΄ ενικό πρόσωπο στην οριστική του παθητικού μέλλοντα

Οΐονται: το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής στον παρατατικό

ἔχουν: ο ίδιος τύπος στον μέλλοντα

Μονάδες 5

Μονάδες 10

Γ4. α. Να προσδιορίσετε την κυριότερη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.

μανθάνοντες: είναι..... στο

δικάζοντες: είναι..... στο

τούτων: είναι..... στο

άλλήλους: είναι..... στο

Ἔπεσθαι: είναι..... στο

ἡγεμών: είναι..... στο

(μονάδες 6)

β. Να γράψετε το υποκείμενο του ρήματος «Γίνεται ...». Να προσδιορίσετε το είδος της σύνταξης. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

Καλή επιτυχία!